

Budget 2025

Liberalerna Västerås

Innehåll

Liberalerna Västerås	1
Innehåll	2
Inledning - Politisk viljeinriktning	4
Årsplan 2025–2028	5
Förskolenämnden	7
Liberalernas mål och uppdrag för förskolenämnden.....	8
Skillnad L och Majoriteten + 10 Mkr.....	8
Grundskolenämnden	9
Mål/Uppdrag för Grundskolenämnden:.....	10
Skillnad L och Majoriteten +24,2 Mkr	11
Utbildningsnämnden	12
Mål/uppdrag för Utbildningsnämnden.....	13
Arbetsmarknadsnämnden	14
Mål/Uppdrag för Arbetsmarknadsnämnden.....	14
Äldrenämnden (ÄN)	15
Mål/Uppdrag för Äldrenämnden.....	15
Skillnad L och Majoriteten + 2 Mkr	16
Nämnden för personer med funktionsnedsättning (NF)	17
Mål/uppdrag för Nämnden för personer med funktionsnedsättning.....	18
Skillnad L och Majoriteten + 9,9 Mkr	18
Individ- och familjenämnden (IFN)	19
Mål/Uppdrag för Individ- och familjenämnden.....	20
Skillnad L och Majoriteten + 3 Mkr	20
Kulturnämnden	21
Mål/Uppdrag för Kulturnämnden.....	21
Nämnden för idrott fritid och förebyggande (NIFF)	23
Mål/uppdrag för Nämnden för idrott fritid och förebyggande.....	23
Skultuna kommundelsnämnd	25
Uppdrag i enlighet med övriga nämnder (utefter ansvar), lärarlönelyft i förhållande till samma satsning i Grundskolenämnden.....	25
Skillnad L och Majoriteten + 0,4 Mkr	25
Tekniska nämnden (TN), Fastighetsnämnden (FN) och Byggnadsnämnden (BN)	26
Mål/uppdrag för Tekniska-, Fastighets- och Byggnadsnämnden.....	27
Vi föreslår följande uppdrag:.....	30
Övriga nämnder och kommunalförbund	32
Miljö- och konsumentnämnden	32

Mål/uppdrag Miljö- och konsumentnämnden.....	32
Kommunrevision.....	32
Skillnad L och Majoriteten +- 0 Mkr.....	32
Valnämnden.....	33
Mål/uppdrag för Valnämnden.....	33
Överförmyndarnämnden.....	34
Mål/uppdrag för Överförmyndarnämnden.....	34
Stadsgemensamma kostnader.....	35
Resultaträkning.....	36
Noter till resultaträkning.....	37
Investeringar 2024-2028 enligt L budget 2024.....	38
Mål/Uppdrag investeringar.....	38

Inledning - Politisk viljeinriktning

Liberalerna presenterar inför 2025 en budget för ökad trygghet, valfrihet och framtidstro. Inte minst genom vårt långsiktiga engagemang och prioritering av förskolan och skolan. Inget är viktigare i samhället än att alla barn, elever och ungdomar får en bra start i livet. Det gäller trygghet i skolan, att man i förskolan utvecklas både socialt och språkligt och att skolan ger individer kunskaper och färdigheter för att ta sig vidare till högre utbildning eller arbetslivet.

Västerås är ännu inte en skolstad som Liberalerna önskar. Skolresultaten är inte tillfredsställande och skillnaderna mellan skolor och bostadsområden är stora. Idag förekommer fortfarande att på skolor där vi behöver de bästa lärarna så har vi många obehöriga som undervisar. Det är ett generellt problem i landet men även i Västerås där andelen obehöriga som undervisar bara ökar. Vi står för en helt annan politik än Socialdemokraterna och styret för att vända skolans resultat och öka attraktiviteten för staden som arbetsgivare. Vi behöver behålla lärare som locka nya till våra skolor.

Otryggheten fortsätter att öka. Liberalerna vill att alla västeråsare känner trygghet i att gå och handla även när det är mörkt. Man ska kunna promenera, cykla eller åka buss till och från City eller andra områden, utan att behöva avstå från att resa på grund av en upplevd otrygghet. Vi vill se fler poliser i yttre tjänst som arbetar förebyggande. Vi vill se ett levande City som inbjuder besökare dagtid som kvällstid för att besöka affärer, restauranger eller för att låna böcker på Stadsbiblioteket eller se en film på biografen. De uppgörelser som ägt rum sedan vintern 2022 ser vi fortsatt spår av där flera stadsdelar haft incidenter där skottlossningar ägt rum. Det Liberalerna vill och kan påverka direkt genom staden är skolpolitiken och socialtjänsten där vi har rådighet över det förebyggande arbetet och rekryteringen av barn och unga i skolmiljön är vår viktigaste prioritet här. Liberalernas mål sedan länge är att vi inte ska ha några utsatta områden. Här har Socialdemokraterna misslyckats. Bäckby återfinns ännu på Polisens lista över utsatta områden. Vi tror på ett tryggare Bäckby med ombyggnation av gamla torget, bättre belysning, att fler verksamheter vågar finnas kvar och att trafiksäkerheten mellan gamla och nya affärsområdet säkras.

Liberalerna står också för en annan politik när det gäller den sociala tryggheten och inte minst valfriheten. Avvecklingen av servicehusen saknar stöd bland samtliga pensionärsföreningar och vi kräver att servicehusen utvecklas och att intagningsstoppet tas bort. Inom funktionshinderfrågorna går vi fram med kraftfulla satsningar och förslag för ökade möjligheter för personer med funktionsnedsättning att leva ett så normalt liv som möjligt med stöd i vardagen. Avslagspolitiken måste stoppas, stadens riktlinjer måste ändras så att fler får det stöd de behöver för att bryta sin isolering.

Västerås i oktober 2024, för Liberalernas fullmäktige-grupp,

Roger Haddad (L)
Gruppledare och oppositionsråd

Årsplan 2025–2028

Liberalerna Västerås föreslår kommunfullmäktige att besluta:

1. att fastställa Liberalernas Årsplan och mål för 2025 - En budget för ökat kunskapsfokus, socialt ansvar och ett tryggt Västerås.
2. att fastställa den kommunala skattesatsen för 2025 till 20,36 procent
3. att fastställa mål och uppdrag för Västerås stad i enlighet med Liberalernas förslag till årsplan 2025
4. att fastställa resultatbudgeten för år 2025 i enlighet med Liberalernas budgetförslag- En budget för ökat kunskapsfokus, socialt ansvar och ett tryggt Västerås med ett ekonomiskt resultat på 0,1 Mkr motsvarande 0% av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.
5. att Västerås Stadshus AB ska lämna utdelning till Västerås stad med 125 mkr 2025.
6. att långsiktiga finansiella mål fastställs enligt följande;
  - a. a) Västerås stads koncernens soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser ska vara minst 30 procent, (%).
  - b. b) Västerås stads soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser och exklusive internbanken ska vara minst 40 procent, (%).
  - c. c) Västerås stads resultat exklusive realisationsvinster och exploatering ska uppgå till 2,5 procent av skatteintäkter, bidrag och kostnadsutjämning, (%).
  - d. d) Västerås stads nettouplåning för egen räkning ska inte överstiga 3 mdkr.
Nettouplåning är lika med upplåning minus upplånad likviditet.
7. Driftbudget och resultatkrav för respektive nämnd och styrelse för 2025 fastställs enligt Liberalernas förslag.
8. Låneram för Västerås stadshus AB ska för år 2025 uppgå till 13 500 mnkr, för moderbolaget att löpande fördela inom Västerås stadshus AB.
9. Västerås stad totala upplåningsram för år 2025 ska uppgå till 16 000 mnkr, i syfte att finansiera hela kommunkoncernen med kommunen, dess bolag och kommunalförbund.
10. Kulturfondens utdelning 2025 beslutas vara 3 000 000 kr och tillfaller kulturnämnden.
11. Asköviksfondens utdelning 2025 beslutas vara 100 000 kr och tillfaller tekniska nämnden.
12. Kommunstyrelsen får mandat att göra teknisk justering mellan nämnder, under förutsättning att det inte påverkar budgeterat resultat för året.
13. Ge kommunstyrelsen i uppdrag att i bokslutet för 2025 bilda en resultatutjämningsreserv(RUR) med förslag på summa att avsätta.

Nämnder, skattefinansierad verksamhet	Budget 2025
Förskolenämnden	1 255,8
Grundskolenämnden	2 705,9
Utbildningsnämnden	977,2
Skultuna kommundelsnämnd	155,9
Äldrenämnden	1 980,5
Nämnden för personer med funktionsnedsättning	1 083,9
Individ- och familjenämnden	775,5
Arbetsmarknadsnämnden	385,8
Överförmyndarnämnden	17,3
Kulturnämnden	194,2
Nämnden för idrott, fritid och förebyggande	392,4
Tekniska nämnden	692,2
Byggnadsnämnden	33,7
Miljö- och konsumentnämnden	26,9
Kommunstyrelsen	282,5
Kommunrevisionen	5,0
Valnämnden	3,4
Delsumma Nämnder	10 968,0
Fastighetsnämnden	1,0
Delsumma Fastighetsnämnden	1,0
Stadsgemensamma kostnader	303,9
Verksamhetens nettokostnad	11 272,9

Förskolenämnden

Inget är viktigare än en bra start. Det ger alla barn större chans att lyckas i livet och utjämnar livschanser mellan barn med olika bakgrund. Förskolans betydelse för barns utveckling är därför central. Av det skälet vill Liberalerna säkerställa att fler barn får bättre möjligheter och förutsättningar att delta i förskolans pedagogiska verksamhet.

Barn som gått i förskolan har lättare att sedan klara skolan. Förskolan är bra för alla barn, men fyller en särskild roll för barn med utländsk bakgrund som inte har svenska som modersmål. Liberalerna har länge drivit krav på språkförskola. Om barnen ska lära sig svenska i förskolan, så är det helt avgörande att alla i den pedagogiska personalen behärskar svenska väl. Därför vill vi att alla barn ska erbjuda möjligheten att gå i förskola, särskilt barn till nyanlända eller barn från socioekonomiskt utsatta områden.

Tyvärr är det fortfarande för många barn i Västerås i åldern 3-5 år som inte deltar i förskolan eller den pedagogiska omsorgen. Det är en prioritet för oss att öka deltagandet för dessa grupper. Kommunen måste arbeta uppsökande för att nå dessa barn och ge dem möjlighet att ta del av den värdefulla pedagogiska verksamheten som förskolan erbjuder.

Alla föräldrar ska ha rätt att välja den förskola de anser passar deras barn bäst. Valfriheten måste värnas. Att säkerställa att varje barn har tillgång till en förskoleplats i tid och nära hemmet är av yttersta vikt, och möjliggör en balans mellan arbete och familjeliv för föräldrar.

För de allra yngsta barnen är små barngrupper av särskild betydelse, och Liberalerna strävar efter att minska storleken på barngrupperna för 1-3-åringar. För detta ändamål prioriterar vi 5 mkr i vårt budgetalternativ för att höja kvaliteten och inte minst förbättra villkoren och arbetsmiljön för förskolans personal.

Liberalerna är bekymrade över skärmarnas konsekvenser för barnens inläring som språkutveckling. Folkhälsomyndigheten har kommit ut med nya rekommendationer om barns skärmanvändning och även förskolan behöver se över användandet av skärmar i förskolan. Vi kräver att en kartläggning och analys kring detta genomförs.

Västerås stad har tvingats minska ambitionen om att ha minst 50% förskollärare i personalen. Denna utveckling har medfört att fler barnskötare anställts utan adekvat pedagogisk utbildning. Vår hållning är att andelen förskollärare måste öka. Dessutom bör barnskötare erbjudas fortbildning, särskilt inom det svenska språket, och vi kräver en plan för att vidareutbilda dem som för närvarande saknar relevant pedagogisk utbildning. Liberalerna har nyligen inlämnat en motion med krav på att ett språktest ska införas för alla nyanställda inom förskolan. För den befintliga personalen måste det till fler fortbildningsinsatser. I förskolenämnden satsar vi också 6,8 Mkr på lönelöft för förskollärare.

LIBERALERNAS MÅL OCH UPPDRAG FÖR FÖRSKOLENÄMNDEN

- Minska barngruppernas storlek för 1-3-åringar
- Införa språkkrav för all personal i förskolan
- Fortbilda och vidareutbilda befintlig personal som inte har tillräckliga kunskaper i det svenska språket
- Öka andelen förskollärare
- Minska digitala läromedel i förskolan
- Satsa på fler böcker i förskolan
- Löneyft för förskollärare

Med dessa mål strävar vi mot en förskola som inte bara säkerställer en stark start i livet för våra barn, utan även möjliggör deras fortsatta framgång och utveckling.

Förskolenämnd, mnkr	Budget 2025
Budget föregående år	1 246,7
Tilläggsbudget 2023 enl beslut i KS/KF	
Ramjustering mellan nämnder	11,9
Tidigare beslutade satsningar - tidsbestämda	-0,4
Demografi och volym - barn i förskola	-37,0
Tillkommande lokalersättning - kommunal utförare	3,8
Tillkommande lokalersättning - fristående utförare	1,6
Pris och lönekompensation	12,3
Generell besparing för nämnden	0,0
Minskade barngrupper	5,0
Språkförskola	1,0
Öka andelen förskollärare	3,0
Löneyft för förskollärare	6,8
Språksatsning personal	1,0
Årets budget	1 255,8
Ökning budgettram	-2,9
% Ökning	-0,2%

Skillnad L och Majoriteten + 10 Mkr

Grundskolenämnden

Var fjärde elev kan inte läsa ordentligt och alldeles för många elever i Västerås lämnar grundskolan utan godkända betyg. Det kräver en skolpolitik som står för kunskap, värnandet av lärarnas kunskapsuppdrag och som ser behovet av höga förväntningar på alla elever. Liberalerna har nationellt påbörjat arbetet med att ta tillbaka skolan till grunderna – där eleverna är trygga och lär sig mer, det behöver vi göra även i Västerås. Det är viktigt för alla, men särskilt för de elever som behöver skolan som mest.

Det är viktigt att alla elever ska kunna läsa, skriva och räkna redan i lågstadiet. Forskningen pekar på att analoga verktyg ger de bästa förutsättningarna för att utveckla grundläggande färdigheter som att läsa och skriva. Därför måste läskrisen bli en väckarklocka om att det är hög tid för skolan att gå tillbaka till grunderna – med fler riktiga böcker och färre skärmar. Skolans digitalisering har skett ogenomtänkt, med ökat skärmanvändande även för de yngre eleverna, trots att forskningen visar att barn lär sig bäst med traditionell lärarledd undervisning och med vetenskapligt belagda metoder – böcker, papper och penna. I Västerås ska vi ta del av den statliga satsning som görs och söka varje statlig krona som är möjlig att få för fler böcker i skolan. Vi är också beredda att fasa ut digitala hjälpmedel i skolans lägre år för att istället satsa på läs- och skrivinläring i de tidiga åren.

För Liberalerna handlar kunskapsfokus i skolan om att alla barn och unga ska få förutsättningar att nå sin fulla potential. Likvärdighet för oss betyder att alla elever ska få växa. Elever som halkar efter ska få stöd, och elever som kan gå före ska få utmaningar. Skolan i Västerås behöver en politik som stödjer att alla elever ska få en god undervisning och det stöd de behöver för att uppnå kunskapsmålen. 17,4% av alla elever var inför höstterminen 2024 inte behöriga till gymnasiets yrkesprogram. Det är alldeles för många. Att satsa på skolan är det viktigaste vi kan göra som förtroendevalda, liksom det mest brottsförebyggande.

För att skapa en bättre framtid för fler behöver vi locka fler kompetenta och engagerade lärare till Västerås. Både kunskapsresultaten och andelen behöriga lärare är lägre i Västerås än i jämförbara kommuner och därför är en satsning på fler utbildade lärare i Västerås klassrum en nödvändighet.

Lönerna för Västerås lärare har länge legat bland de lägsta i landet. 2023 hade Västerås kommunala skolor 64,3% behöriga lärare medan andelen i landets alla skolor ligger på 71,5% och andelen i landets kommunala skolor på 72,4%. Västerås ligger fortfarande långt efter kommuner som Uppsala (76,7%), Linköping (80,7%), Jönköping (79,3%) och Örebro (70,7%) för att jämföra med några kommuner. Det är ohållbart att Västerås ska ha så mycket lägre andel behöriga lärare om fler elever ska lyckas slutföra grundskolan med godkända betyg. Liberalerna håller därför fast vid sin satsning på lärarlöner och lägger 20,6 miljoner för att höja lärarlönerna i budgeten för 2025. Vi tillför också 2 Mkr för fortbildning för personal som behöver studera till behörighet.

Lärarna ska ha möjlighet att fokusera på sitt huvudsakliga uppdrag – undervisning. Studiero under lektionstid är en självklarhet för att skolan ska fungera väl, vilket i sin tur är avgörande både för elevernas prestationer och för lärarnas arbetsmiljö. Liberalerna välkomnar mindre undervisningsgrupper och ett starkt stöd av olika kompetenser på stadens skolor. När det kommer till inkludering anser vi att det är viktigt att hitta en balans. Elever med inlärningsproblem bör kunna

få stöd i mindre grupper och specialiserad undervisning där kompetenta lärare och speciallärare kan hjälpa dem. Här ser vi positivt på de liberala nationella skolreformerna liksom på utredningen om en eventuell kommunal resursskola och liksom att utreda införandet av en akutskola. Liberalerna satsar 5 Mkr i budgeten för 2025 på stödinsatser i skolan.

Skolsociala team behöver utvecklas på fler skolor och Västerås behöver söka statsbidrag för att utveckla dem i samarbete med socialtjänsten. Utöver det lägger Liberalerna 3 Mkr på satsningen i både grundskolenämnden och individ- och familjenämnden. När statsbidraget byggs ut måste vi ha en beredskap för att kunna växla upp det viktiga arbetet som verkligen kan bidra i det brottsförebyggande arbetet.

Nationella satsningar på läromedel och skolbibliotek är positiva och vi bör lokalt se till att vi tar del av de tillgängliga statsbidragen.

Liberalerna vill behålla skolan i Orresta, bygga ett högstadium i Barkarö och starta upp byggnationen av skolan i Sätra.

MÅL/UPPDRAG FÖR GRUNDSKOLENÄMNDEN:

- Öka kunskapsresultaten.
- Fler elever i lågstadiet ska kunna läsa, räkna och skriva genom tidiga insatser, färre skärmar och fler böcker.
- Stödinsatser i grundskolan för att fler elever ska klara kunskapsmålen.
- Höja andelen behöriga lärare och lärarlönerna för att nå nivån jämförbar med andra städer. Vi kommer under kommande mandatperiod att satsa 20,6 miljoner kronor per år på högre lärarlöner.
- Inför syskonförtur - på riktigt i den kommunala grundskolans tidiga år.
- Främja närvaro och trygghet i skolan genom fler skolsociala team. Förutom statliga medel satsas 3 Mkr i både grundskolenämnden och individ- och familjenämnden.

Grundskolenämnd, mnkr	Budget 2025
Budget föregående år	2 596,5
Tilläggsbudget 2023 enl beslut i KS/KF	
Ramjustering mellan nämnder	11,6
Tidigare beslutade satsningar - tidsbestämda	-0,9
Demografi och volym - elevantal i Grundskola	-3,4
Tillkommande lokalersättning - kommunal utförare	26,8
Tillkommande lokalersättning - fristående utförare	10,1
Pris och lönekompensation	25,3
Generell besparing för nämnden	0,0
Lärlönesatsning	25,0
Stödinsatser i grundskolan	10,0
Fler behöriga lärare	2,0
Skolsociala team	3,0
Årets budget	2 705,9
Ökning budgettram	97,8
% Ökning	3,8%

Skillnad L och Majoriteten +24,2 Mkr

Utbildningsnämnden

Arbetslösheten och ungdomsarbetslösheten är betydligt högre i Västerås än övriga riket. Detta är ett allvarligt problem eftersom fler personer hamnar i utanförskap och behöver söka ekonomisk bistånd eller förlita sig på andra som försörjer sig. När det gäller ungdomar finns stor risk att utanförskap leder till kriminalitet och det är inte ovanligt att en del väljer en sådan väg för att just tjäna pengar. Vårt mål måste vara att rusta fler unga att läsa och klara av en gymnasieutbildning. Det är en oerhörd central faktor för att kunna försörja sig själv. En examen blir därför en viktig faktor för att minska utanförskap och något som skapar fler möjligheter i livet. Vi kommer alltid att arbeta för att alla ungdomar ska lyckas med sin utbildning för att sedan gå vidare till jobb eller vidare studier. Det är ett långsiktigt arbete, men som måste intensifieras.

De uppskattade spetsutbildningar som erbjuds ska permanentas och andelen elever som tar en gymnasieexamen måste öka i Västerås. Andelen elever på introduktionsprogrammen måste drastiskt minska, bara hösten 2024 är det över 260 elever som kom till gymnasieskolan utan behörighet att läsa på ett nationellt program. Att alla ska lyckas och nå så långt som möjligt är ett viktigt långsiktigt mål. Liberalerna vill inrätta fler korta yrkesspår och se över introduktionsprogrammets kvalitet.

Liberalerna har varit starkt drivande i ett tufft arbete med att sanera ekonomin inom gymnasiet den gångna mandatperioden. Vi har kommit en bra bit på väg, men måste fortsätta det idoga arbetet även kommande mandatperiod. Vi vill lösa Hahrskas gymnasiets budgetunderskott, vilket är en förutsättning för att kunna satsa på andra gymnasieprogram och gymnasieskolor. De yrkesinriktade utbildningarna måste prioriteras i högre grad och anpassas mer till arbetslivets behov. Branschsamverkan brister på flera områden och detta är något som vi särskilt vill prioritera för att få till fler praktikplatser, bättre lärlingsplatser och att utbildningen i högre utsträckning förbereder eleverna bättre till arbetslivet. Regeringens nationella satsning på ökat ersättning för lärlingar är en viktig liberal reform.

Kvaliteten inom vuxenutbildningen måste höjas. Det har länge riktats kritik mot dålig styrning och uppföljning, inte minst när det gäller SFI-undervisningen för nyanlända och invandrare. Liberalerna vill införa ett nytt system för kvalitetskontroll, endast seriösa aktörer ska få bedriva utbildning. Att verksamheterna prioriterar yrkesinriktade kurser samt bemannar med behöriga lärare är centralt för att snabbt få ut deltagare i arbetslivet eller vidare studier.

Västerås behöver arbeta för att fler ska gå från bidrag till jobb och egen försörjning. Den som saknar fullständig grundskole- eller gymnasieutbildning bör ha rätt att när som helst komplettera sina kunskaper genom vuxenutbildning. Särskilt viktigt är det att arbetslösa och de som står långt ifrån arbetsmarknaden ges goda förutsättningar att höja sin kompetens. Det åstadkoms genom en väl fungerande och flexibel vuxenutbildning samt en yrkeshögskola med hög kvalitet.

Liberalerna står för en förbättrad vuxenutbildning med fokus mot bristyrken. Att vara självförsörjande är avgörande för att ta makten över sitt eget liv och skickar tydliga signaler till alla vuxna samt till barn och ungdomar att egenförsörjning är rätt väg att gå. Därför är det viktigt med

satsningar på utbildningar riktade mot branscher lokalt i Västerås och i regionen som behöver arbetskraft.

MÅL/UPPDRAG FÖR UTBILDNINGSNÄMNDEN

- Fler behöver lämna gymnasieskolan med en godkänd gymnasieexamen inom tre år
- Flytta och samla yrkesutbildningarna från Hahrska gymnasiet till Edströmska
- Inför en årlig kvalitetskontroll av SFI (svenska för invandrare)
- Branschsamverkan kring yrkes- och lärlingsprogram måste intensifieras
- Återför arbetsmarknadsfrågorna till Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden, mnkr	Budget 2025
Budget föregående år	960,5
Tilläggsbudget 2023 enl beslut i KS/KF	
Ramjustering mellan nämnder	6,0
Tidigare beslutade satsningar - tidsbestämda	-0,4
Demografi och volym - elevantal i Gymnasieskolan	-15,7
Tillkommande lokalersättning - kommunal utförare	2,7
Tillkommande lokalersättning - fristående utförare	2,0
Pris och lönekompensation	10,1
Generell besparing för nämnden	0,0
Lärlönelyft	10,0
Rektorssatsning	1,0
Fortbildning lärare	1,0
Årets budget	977,2
Ökning budgetram	10,7
% Ökning	1,1%

Skillnad L och Majoriteten + 5,9Mkr

Arbetsmarknadsnämnden

Liberalerna är fortfarande mot inrättandet av arbetsmarknadsnämnden och vill avveckla nämnden och föra över ansvaret likt tidigare till individ- och familjenämnden samt utbildningsnämnden. I den rapport som tagits fram kring omorganisationen anges att det är svårt att säga om omorganisationen föranlett någon större förändring vilket i vår mening är ett underkännande av majoritetens förändring. Liberalerna tycker att utbildning, arbetsmarknad och vuxenutbildning hör ihop och bör finnas i samma nämnd, inte minst för att undvika onödig byråkrati. Vi vill fortfarande ge tydligare uppdrag kring Jobbcentrum, ökad samverkan och fler välfärdsjobb.

En ny nämnd kostar inte bara mer pengar, det kommer också att kosta värdefull tid som istället kunnat ägnas åt att stötta personer som inte har ett jobb. Efter två år med styrets nya nämndstruktur är det än mer uppenbart att nämnden inte behövs. Den helhetsbild som tidigare fanns finns inte längre på grund av denna förändring.

Välfärdsjobben har fått fler att gå från bidragsberoende till arbete. Liberalerna vill bygga ut antalet välfärdsjobb ytterligare.

MÅL/UPPDRAG FÖR ARBETSMARKNADSNÄMNDEN

- Liberalerna vill att nämnden upphör och att uppdragen återförs till UAN respektive IFN
- Minska arbetslösheten, följ särskilt upp ungdoms- samt långtidsarbetslösheten med fokus på utrikesfödda kvinnor bland annat genom att växla bidrag mot anställning.

Arbetsmarknadsnämnd, mnkr	Budget 2025
Budget föregående år	388,1
Ramjustering mellan nämnder	1,0
Tidigare beslutade satsningar - tidsbestämda	0,0
Demografi och volym - ekonomiskt bistånd flyktinghushåll	2,8
Ekonomiskt bistånd - normhöjning (indexering)	10,5
Korrigerig ram	-15,0
Flytt av medel till kommunstyrelsen för anställning med lönebidrag	-2,0
Sommarjobb	1,0
Tillkommande driftskostnader - investeringar	0,1
Pris och lönekomensation	1,3
Generell besparing för nämnden	0,0
Avveckling av nämnden	-2,0
Årets budget	385,8
Ökning budgetram	-3,3
% Ökning	-0,9%

Skillnad L och Majoriteten -9 Mkr

Äldrenämnden (ÄN)

Under den nuvarande mandatperioden har styret i Västerås (S, V, C, KD) valt att avveckla den mycket uppskattade boendeformen servicehus. Liberalerna kräver att boendeformen återinförs. Västerås var tidigare en av få kommuner som valt att ha kvar servicehus som boendeform, detta var ett klokt beslut. Vi tycker att det måste finnas en boendeform för dem som inte kan bo kvar i sin vanliga bostad men samtidigt inte har behov av äldreboende. En konsekvens är nu att staden har stora kostnader för tomställda lägenheter. Liberalerna vill även utveckla mötesplatserna som har en avgörande betydelse för att bryta ensamhet och isolering och inte minst bidra till ökad hälsa.

Valfriheten i Västerås är hotad. Det finns i dagsläget långt gångna politiska förslag om att kommunalisera stora delar av äldreomsorgen och därmed förbjuda privata aktörer från att erbjuda vård och omsorg. Liberalerna tycker att människor ska betraktas som myndiga även om de har behov av samhällets hjälp när de blir äldre. I vårt Västerås är det du som ska bestämma vem som kliver över din tröskel – inte kommunens tjänstemän.

Utgångspunkten för liberal äldreomsorgspolitik är valfrihet, kvalitet och självbestämmande. För oss är det en självklarhet att varje enskild människa har rätt att bestämma över sitt eget liv, även om man har behov av samhällets stöd för att klara av sin vardag. Idag möter en genomsnittlig hemtjänstkund i Västerås 15 olika hemtjänstanställda i över två veckor. Antalet olika personer som mottagaren av hemvård möter ska minska avsevärt. Det långsiktiga målet är att det nuvarande snittet på 15 ska halveras, något vi, utan framgång, har föreslagit i äldrenämnden.

Att kunna förstå och tala svenska är en förutsättning för att jobba inom äldreomsorgen. Språket behövs för att kommunicera med omsorgstagare, läsa instruktioner och för att föra dokumentation. Därför är språkkrav inom äldreomsorg i kombination med stöd och språkutbildning en självklarhet.

Liberalerna i Västerås har under många år drivit frågan om att Västerås stad borde få anställa läkare på äldreboenden. Stödet för detta har börjat växa runt om i Sverige inom akademien och politiken såväl som läkarföreningar. För oss är det uppenbart att vi behöver den geriatriska kompetensen på våra äldreboenden, det blev inte minst tydligt under pandemin.

MÅL/UPPDRAG FÖR ÄLDRENÄMNDEN

- Återinrätta servicehusen som boendeform och möjliggör för 90-åringar att få plats utan biståndsbeslut.
- Genomför investeringar i brandskydd på servicehus som behöver det.
- Garantera äldres självbestämmanderätt genom att tillåta privata aktörer att tillhandahålla hemvård.
- Skärp språkkraven och språkutbildningen inom äldreomsorgen genom tydligare krav vid anställning och genom riktade utbildningar.
- De äldre ska känna trygghet i de som kommer och ger stöd i hemmet utan att ständigt möta nya personer.
- Utveckla mötesplatserna för att motverka ensamhet.

Äldrenämnden, mnkr	Budget 2025
Budget föregående år	1 901,2
Ramjustering mellan nämnder	0,2
Tidigare beslutade satsningar - tidsbestämda	0,0
Demografi och volym - hemtjänst och hemsjukvård (justering utfall 2023)	
Demografi och volym - hemtjänst och hemsjukvård	24,5
Tillkommande driftskostnader - hyreskostnader	8,0
Tillkommande övriga driftskostnader - investeringar	11,0
Verksamhet finansierad av statsbidrag	
Pris och lönekomensation	18,6
Trygghet i hemtjänsten	15,0
Mötesplatser och insatser mot ofrivillig ensamhet	2,0
Generell besparing för nämnden	0,0
Årets budget	1 980,5
Ökning budgetram	79,1
% Ökning	4,2%

Skillnad L och Majoriteten + 2 Mkr

Nämnden för personer med funktionsnedsättning (NF)

Liberalerna kräver att avslagspolitiken upphör. Verksamheten som omfattar personer med stöd och service inom LSS har länge varit satt på undantag. Det är dags för en omläggning av den förda politiken som ytterst styrts av Socialdemokraterna.

Liberalerna kräver en översyn av biståndsbesluten kring ledsagning men också att nämnden initierar ett helt nytt arbete med att ta fram nya riktlinjer kring LSS. Det är för många berörda som drabbats av befintliga tillämpningen vilket bidragit till att personer blivit av med ledsagarservice eller annan insats trots att de har ett sådant behov för att kunna leva ett så bra liv som möjligt trots varaktiga funktionsnedsättningar. Detta är särskilt viktigt med tanke på att allt fler individer får avslag på de insatser inom LSS som de sökt, det gäller exempelvis personlig assistans men också ledsagarservice som är helt avgörande för att man ska kunna leva ett så normalt liv som möjligt.

Liberalerna har anslagit mer resurser i årets budget och vi kommer fortsätta prioritera så att vi kan bedriva en politik som inte leder till ett ökat utanförskap.

Vi ser fortsatt behov av anpassade bostäder men också vikten av att när Västerås bygger gruppboendestäder att de ska vara anpassade för olika åldrar. Det är viktigt att inte bygga boenden som riskerar att bli institutioner. Här menar vi att dialogen med anhöriga och funktionshinderorganisationerna behöver förbättras avsevärt. Det är viktigt att staden har insyn och kunskap om verksamheterna.

Liberalerna vill också se ett omtag kring arbetet mellan anpassad gymnasieskola, daglig verksamhet samt exempelvis Arbetsförmedlingen för att underlätta för fler ungdomar och vuxna att kunna komma ut på den reguljära arbetsmarknaden. Liberalerna lägger under hösten 2024 förslag till Kommunfullmäktige för att få till andra rutiner och en ny struktur så att fler yrkesvägar kan öppna upp för elever som lämnar den anpassade gymnasieskolan.

MÅL/UPPDRAG FÖR NÄMNDEN FÖR PERSONER MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING

- Det måste bli lättare att få insats enligt rättighetslagstiftningen i enlighet med LSS, riktlinjerna måste ses över och bli mer generösa
- Insatsen kontaktperson enligt LSS måste erbjudas fler och begreppet isolering och ensamhet måste förtydligas i riktlinjerna
- Konsekvensanalys måste till innan beslut och inte minst efter för de som blir av med sin insats
- Boendestöd enligt Socialtjänstlagen - Liberalerna vill granska den höga andelen avslag och förtydliga även här riktlinjerna kring social kontakt, ensamhet och isolering
- Underlätta inträdet på arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning. Exempelvis stärka samverkan mellan anpassad gymnasieskola, daglig verksamhet och arbetsförmedlingen.
- Samverkan och dialog med funktionshinderrörelsen brister - Kommunala rådet för funktionshinderfrågor ska utvecklas och inte endast vara ett informationsforum

Nämnden för personer med funktionsnedsättning, mnkr	Budget 2025
Budget föregående år	1 042,5
Ramjustering mellan nämnder	2,7
Tidigare beslutade satsningar - tidsbestämda	0,0
Demografi och volym - Personlig assistans, Daglig verksamhet, köpta placeringar LSS	10,4
Tillkommande driftskostnader - hyreskostnader	2,2
Tillkommande övriga driftskostnader - investeringar	5,9
Pris och lönekompensation	10,2
Generell besparing för nämnden	0,0
LSS satsning	10,0
Årets budget	1 083,9
Ökning budgetram	38,7
% Ökning	3,7%

Skillnad L och Majoriteten + 9,9 Mkr

Individ- och familjenämnden (IFN)

Individ- och familjenämnden är samhällets yttersta utpost. Dess målgrupper är ofta bland de svagaste i samhället. Att socialtjänsten kostar mycket pengar innebär inte alltid att det är bättre för de individer som är i behov av socialtjänstens insatser. Även om nämnden idag har ekonomin under kontroll behöver verksamheten löpande utvärderas med individen i behov av stöd i fokus. Från Liberalernas sida är det alltid viktigt att våga prioritera, så även på detta område.

En lyckad skolgång är den viktigaste skyddsfaktorn och möjliggör en bra framtid. Familjehemsplacerade barn lyckas dock sämre i skolan. Därför behöver vi tydligt följa upp kunskapsresultaten för placerade barn och unga och fokusera på att de ska öka. För att förbättra samverkan och öka tryggheten behövs fler fältande socialsekreterare riktade mot skolan i skolsociala team. Det är inte acceptabelt att skolsociala team inte kan byggas ut på grund av bristande resurser. En stad i Västerås storlek behöver ha bättre beredskap och kunna ta del av de statsbidrag som finns för att bygga ut verksamheten. Liberalerna satsar på att utöka antalet fältande socialsekreterare som en del i vår trygghetsatsning.

Kompetensförsörjningen inom nämndens verksamhet är oroande och kräver insatser. Finns inte personal med rätt kompetens på plats är konsekvenserna för myndighetsutövningen att ärenden inte kan hanteras på ett tillräckligt snabbt och rättssäkert sätt.

Claudia-mottagningen var 2024 stängd under tre månader för personer som utan bistånd ville söka stöd hos mottagningen. Att stänga den fria nyttan på detta sätt riskerar att personer i behov av stöd inte får det och att problemen under tiden kan bli allt större. Det får inte upprepas!

Liberalerna vill att det inrättas en avhopparverksamhet med särskilt fokus på barn och unga, någon sådan strukturerad verksamhet finns inte idag i Västerås vilket vi menar är en brist. Med tanke på utvecklingen där vi i snart två år sett hur rekryteringen av väldigt unga personer att begå allvarliga brott bara ökar, men att många av de skjutningar och skottlossningar som ägt rum haft unga personer inblandade, visar att behovet är akut och något som vi vill prioritera. Den som vill lämna en kriminell livsstil och miljö måste erbjudas ett skarpare stöd.

I utsatta områden är det på många sätt kvinnorna som har minst frihet att följa sina drömmar och ta kontroll över sina liv. Det handlar delvis om hedersförtryck och andra oacceptabla inskränkningar i deras rätt till självbestämmande. Hedersrelaterat våld och förtryck är ett allvarligt hot mot individens frihet och en jämställdhetsfråga som berör både kvinnor och män. Hederskulturen ska bekämpas av såväl skolan som socialtjänsten. Varenda människa som växer upp har samma rätt att tänka, tro, leva och älska som hen vill.

MÅL/UPPDRAG FÖR INDIVID- OCH FAMILJENÄMNDEN

- Följ upp kunskapsresultaten för placerade barn och ungdomar i en årlig uppföljning.
- Utöka antalet fältande socialsekreterare som arbetar riktat mot kommunens högstadies- och gymnasieskolor så att fler skolsociala team kan införas.
- Inrätta avhopparverksamhet för barn och unga.
- Ha som inriktning att ge människor individuella boendelösningar med hjälp av bostad först, sociala kontrakt och boendestöd istället för kollektiva lösningar på institution.

Individ- och familjenämnden, mnkr	Budget 2025
Budget föregående år	747,5
Ramjustering mellan nämnder	0,0
Tidigare beslutade satsningar - tidsbestämda	0,0
Demografi och volym - Vårdkostnad barn och ungdom samt vuxen	11,0
Förändrad lagstiftning - barnplacering (VIR)	4,5
Tillkommande driftskostnader - investeringar	2,3
Pris och lönekomensation	7,2
Generell besparing för nämnden	0,0
Skolsociala team	3,0
Årets budget	775,5
Ökning budgetram	28,0
% Ökning	3,8%

Skillnad L och Majoriteten + 3 Mkr

Kulturnämnden

Liberalerna värnar ett rikt kulturliv i Västerås. Att vara tillgängliga mötesplatser för invånare i Västerås och så långt det går finnas i olika delar av kommunen. De senaste åren ser vi en mer begränsad verksamhet dels i tillgänglighet dels kring öppettider. Vi är oroliga för att detta kan påverka invånarnas vilja att uppsöka och besöka biblioteken för att låna böcker men inte minst läsningen i stort med tanke på att en prioriterad grupp är barn och ungdomar.

Att fortsätta samverka mellan biblioteken och näraliggande förskolor och skolor måste vara ett naturligt uppdrag. Men även med andra omkringliggande verksamheter, kan det vara mötesplatser för äldre eller fritidsgårdar. Vi vill stärka förskolans anslag för inköp av fler böcker men vi vill även prioritera resurser till en lässatsning som Kulturnämnden fördelar.

Liberalerna menar vidare att öppettiderna måste bli bättre därför föreslår vi i budgeten att kommunfullmäktige utökar kulturnämndens anslag med en miljon för att dels utöka öppettiderna vissa vardagar men även införa lördagsöppet på biblioteket (stadsdelarna), exempelvis på Bäckby och Skiljebo.

MÅL/UPPDRAG FÖR KULTURNÄMNDEN

- Utöka öppettiderna på biblioteken - stadsdelsbiblioteken ska ha lördagsöppet.
- Värna principen om att politiker inte ska detaljstyra innehållet i kulturens verksamhet.
- Satsa på läsning där förskola, skola och bibliotek kan erbjuda fler aktiviteter

Kulturnämnden, mnkr	Budget 2025
Budget föregående år	183,0
Flytt av ram för kommunalförbund inför 2024	
Ramjustering mellan nämnder	2,1
Tidigare beslutade satsningar - tidsbestämda	0,0
Tillkommande driftskostnader - hyreskostnader	2,5
Tillkommande driftskostnader - investeringar	
ICORN Bidrag till kulturaktör (politisk beslutad)	0,3
Trygghetsåtgärkning mot civilsamhället	
Korrigerigering ram	1,5
Pris och lönekomensation	1,8
Generell besparing för nämnden	0,0
Satsning studieförbunden	1,0
Lässaatsning	1,0
Bibliotekssaatsning	4,0
Majoritetens trygghetsåtgärkning	-3,0
Årets budget	194,2
Ökning budgetram	9,1
% Ökning	4,9%

Skillnad L och Majoriteten + 0,6 Mkr

Nämnden för idrott fritid och förebyggande (NIFF)

Liberalerna vill ha en levande idrottsstad där våra barn och ungdomar är aktiva inom föreningslivet och vill utvecklas inom sin sport. För att kunna genomföra satsningar på våra barn och ungdomar är det viktigt att prioritera rätt i budgeten. Vi ser också ett behov av satsningar i Västra stadsdelarna för ökad trygghet.

Det ska finnas öppna ytor som möjliggör spontanidrott i alla stadsdelar och detta behöver vara en naturlig del i planeringen av framtida bostadsområden. Kommunen ska stödja ideella initiativ som främjar spontanidrotten. Rocklundavtalet måste göras om så att investeringar i nya arenor inte belastas med så höga avkastningskrav, och därmed höga hyror.

Vi vill ha en bättre balans mellan båtägarnas intresse att skydda sin egendom och allmänhetens intresse av tillgänglighet. Vid färjkajen på Lillåudden finns den fina Å-piren. Trots att Västerås stad har gjort stora investeringar i piren så är den inte tillgänglig för allmänheten. Vi vill att Å-piren ska göras tillgänglig för allmänheten så att alla som vill kan använda den.

MÅL/UPPDRAG FÖR NÄMNDEN FÖR IDROTT FRITID OCH FÖREBYGGANDE

- Fokus på satsningar i Västra stadsdelarna för ökad trygghet och minska rekryteringen till kriminella nätverk.
- Ta ett omtag kring Rocklunda. Nuvarande upplägg hämmar utvecklingen av arenorna.
- Tillse att ytor för spontanidrott ska finnas i alla bostadsområden.

Nämnden för idrott, fritid och förebyggande, mnkr	Budget 2025
Budget föregående år	354,9
Ramjustering mellan nämnder	3,6
Tidigare beslutade satsningar - tidsbestämda	-5,0
Tillkommande driftskostnader - hyreskostnader	10,8
Tillkommande övriga driftskostnader - investeringar	2,4
Trygghetsatsning mot civilsamhället	
250 feriejobb (totalt 500)	
Lögaränsbadet - nytt avtal	5,0
Korrigerig ram	19,0
Pris och lönekompensation	3,8
Generell besparing för nämnden	0,0
Utökat föreningsstöd	1,5
Satsning på friluftsområden	1,0
Majoritetens trygghetsatsning	-4,5
Årets budget	392,4
Ökning budgetram	33,9
% Ökning	9,4%

Skillnad L och Majoriteten -7,5 Mkr

Skultuna kommunalnämnd

Uppdrag i enlighet med övriga nämnder (utefter ansvar), lärarlönelyft i förhållande till samma satsning i Grundskolenämnden.

Skultuna kommunalnämnd, mnkr	Budget 2025
Budget föregående år	147,8
Ramjustering mellan nämnder	2,9
Tidigare beslutade satsningar - tidsbestämda	0,0
Demografi och volym - elevantal Förskola samt Grundskola	2,8
Tillkommande driftskostnader - investeringar	-0,2
Pris och lönekompensation	1,5
Generell besparing för nämnden	0,0
Lärarlönelyft	1,1
Årets budget	155,9
Ökning budgetram	5,2
% Ökning	3,5%

Skillnad L och Majoriteten + 0,4 Mkr

Tekniska nämnden (TN), Fastighetsnämnden (FN) och Byggnadsnämnden (BN)

Liberalerna vill bygga Västerås mer utåt än inåt för västeråsarnas livskvalitet. Det är också ett viktigt ställningstagande inför kommande ny översiktsplan. Vi vill värna grönytor, lekplatser och mötesplatser. Särskilt barn och ungas närmiljö för lek, idrott och rekreation ska beaktas. Vi ser positivt på utvecklingen av Mälarporten med det nya stationsområdet. Liberalerna vill även ta fram nya detaljplaner som tillåter högre bebyggelse i city med fler gröna inslag. Det är ett viktigt steg för att skapa ett levande centrum och ökad trygghet i området.

Företagsklimatet i Västerås måste förbättras och stadsbyggnadsarbetet är en viktig del av det. I senaste företagsrankingen var Västerås sämst någonsin och det är en hård dom över styrets förda politik som kräver åtgärder. Det ska vara hög effektivitet och transparens i all kommunal verksamhet. Företag ska mötas snabbt och professionellt vid kontakt med kommunen. Det är viktigt att exempelvis bygglovshantering och tillståndsverksamhet är anpassade till företagarnas perspektiv och arbetar utifrån ett lösningsfokus utan att för den skull tumma på den myndighetsutövande rollen.

För Liberalerna är det viktigt att få bukt med problemen med stadsbyggnadsprocesserna inom Västerås stad. Allt för många exempel finns på när berörda förvaltningar arbetar mot i stället för med varandra. Det är både ett slöseri med skattemedel och skapar negativa konsekvenser för företagen och västeråsarna. Vi vill helt enkelt inte vara med om fler haverier likt skolsituationen i Gäddeholm eller att olika delar av Västerås stad får böter för att man inte sökt bygglov.

Västeråsarna måste få vara delaktiga i utvecklingen av sin stad och närmiljö. Kommunikationen ska riktas till alla som är berörda och inte begränsas till fasta geografiska gränser där västeråsare riskerar att uteslutas bara för att de bor några meter för långt bort. Ett konkret exempel är detaljplan 1886 "Regattan" som omfattar det gamla SMT-området på Öster Mäljarstrand. Liberalerna är starkt kritiska till hur ärendet har hanterats och det behövs ett omtag med betydligt bättre involvering och dialog med berörda i närområdet. Förslaget till detaljplan behöver arbetas om för att bland annat minska exploateringsgraden och lösa frågorna kring trafik och parkeringsplatser på ett bättre sätt.

Det fysiska underhållet är en viktig del av trygghetsarbetet. Sly ska röjas, trasig belysning ska åtgärdas och klotter ska saneras – skyndsamt. Västerås stad ska arbeta förebyggande mot nedskräpning och samverka med företagare, fastighetsägare, skolan och civilsamhället. Vårt engagemang för Bäckby är mångårigt. Gamla Bäckby torg behöver utvecklas. Arbetet med den nya detaljplan som ska tas fram måste ske skyndsamt och med stor involvering från berörda i området. Det är också viktigt att den trafikfarliga situationen i området löses en gång för alla.

Trygga och tillförlitliga resor med kollektivtrafik som buss eller tåg är bra för både för miljön och ekonomin och ger västeråsare frihet i vardagen. För att kollektivtrafiken ska bli ett attraktivt val behöver den långsiktigt byggas ut, men vi behöver även använda den trafik vi redan har på bästa sätt. Ett sätt att göra det är att vi på de sträckor där det finns kollektivtrafik och plats på bussarna använda dem även för skolskjuts.

Liberalerna är oroade över de förslag som finns kring att minska antalet busshållplatser. För att kollektivtrafiken ska vara attraktiv måste den även vara tillgänglig och då är det viktigt att det inte är allt för långt till närmaste busshållplats. Annars riskeras ett ökat bilberoende för de som helt enkelt inte kan ta sig till bussen. Ett bättre sätt att avlasta överfulla bussar är att påbörja planeringen av den nya tvärlinjen så att inte alla måste åka in till city för att byta buss. Gratis bussresor är inte prioriterat för Liberalerna. Det är en oansvarig politik i nuvarande ekonomiska läge. Vi välkomnar återinförandet av tre timmars övergång på busskorten för att stimulera att fler väljer att resa kollektivt. Flexlinjen fyller en mycket viktig funktion och ska självklart vara kvar!

I en växande stad behövs bra och fungerande trafiklösningar för alla färdsätt. Att allt fler ska samsas om utrymmet ställer stora krav på trafiksystemet. Vi liberaler tror inte på de lösningar som lyfts fram som handlar om att aktivt göra det svårare att transportera sig med bil. Vi vill istället värna om den befintliga kapaciteten på våra vägar, skapa flexibilitet för framtiden och bygga ut där så krävs. Det kan till exempel handla om att bygga till bussfiler eller bussfickor, bredda gator på vissa platser och utveckla vårt cykelvägnät. Andra jämförbara städer genomför fler åtgärder för att främja cykling och hållbar mobilitet. Det är dags att Västerås går från ord till handling gällande investeringarna i gång- och cykelinfrastrukturen. Det samma gäller skicket på vägarna i Västerås. Investeringarna i väginfrastrukturen måste fortsätta och underhållsskulden minska.

Liberalerna vill ha ett levande city och en viktig del i det är att västeråsarna på ett smidigt sätt ska kunna ta sig till och från stadskärnan. Parkeringsavgifterna ska inte höjas, det kommer bara leda till att näringsidkare i city får sämre förutsättningar att driva affärsverksamhet. Vi har nyligen krävt och fått igenom en översyn av Västerås Citysamverkan med syfte att förbättra stadens arbete kring stadskärnan och inte minst att stadens olika förvaltningar drar åt samma håll. Den återrapporteringen blir viktig under 2025.

Klimatutmaningen går att lösa – om vi går rätt tillväga. I stället för symbolåtgärder behövs en förnuftsbaserad politik som underlättar den snabba utvecklingen mot mer klimatvänlig teknik. I Västerås har vi många företag som arbetar kring just detta. Vi har en stark och lång historik av kunskap kring elektrifiering. Kommunen ska vara en aktiv part i omställningen. Vi vill satsa på utveckling av hamnen som transportnav, sjötransporter halverar CO2-utsläppen.

MÅL/UPPDRAG FÖR TEKNISKA-, FASTIGHETS- OCH BYGGNADSNÄMNDEN

- Inriktningen för Västerås utveckling ska vara att staden ska växa mer utåt än inåt
- Stadsbyggnadsarbetet ska vara aktivt pådrivande för ett förbättrat näringslivsklimat. Staden ska vara en möjliggörare och arbeta utifrån ett lösningsfokuserat arbetssätt utan att tumma på den myndighetsutövande rollen
- Förbättra dialogen med västeråsarna och näringsidkare kring stadsbyggnadsfrågor. Alla berörda ska ges möjlighet till reell, tydlig och transparent påverkan i ett tidigt skede
- Red ut problemen med stadsbyggnadsprocesserna en gång för alla. Säkerställ att stadens förvaltningar arbetar med varandra i stället för mot varandra
- Öka andelen invånare som känner sig trygga i Västerås genom att utöka resurserna till fysiska underhållsåtgärder såsom belysning, röjning av sly, klottersanering och arbete mot nedskräpning

- Påbörja planeringen av den nya tvärlinjen i kollektivtrafiken
- Genomför beslutade investeringar i gång- och cykelinfrastrukturen
- Bibehåll kapaciteten på Västerås vägar. Framtidens mobilitet måste planeras för att skapa en bra helhetslösning utifrån alla färd sätt
- Fortsätt satsningarna på underhållet av stadens vägar och minska underhållsskulden. Västeråsarna är värda vägar utan potthål.

Tekniska nämnden, mnkr	Budget 2025
Budget föregående år	653,6
Ramjustering mellan nämnder	1,9
Tidigare beslutade satsningar - tidsbestämda	0,0
Befintligt kollektivtrafikutbud (allmän/särskild trafik)	6,9
Volymökning kollektivtrafikutbud	
Tillkommande kapitalkostnader (Ordinarie, Underhåll, Strategiska)	10,1
Utökade skötselytor, ökad driftskostnad till följd av investeringar i staden	7,9
Fria resor till daglig verksamhet	
Fria resor för pensionärer	
40-resekort och 3 timmars övergång	
Korrigerig ram	8,0
Pris och lönekomensation	2,9
Generell besparing för nämnden	0,0
Majoritetens kollektivtrafiksatsning, fria resor	-18,0
Satsning på underhåll	10,0
Växla skolskjuts mot mer kollektivtrafik	4,0
Trygghetsatsning, snyggt och tryggt	5,0
Årets budget	692,2
Ökning budgetram	36,8
% Ökning	5,6%

Skillnad L och Majoriteten -19 Mkr

Fastighetsnämnden, mnkr	Budget 2025
Budgetram/resultatkravkrav	0,0
Satsning på friluftsområden	1,0
Årets resultat	1,0

Skillnad L och Majoriteten +/- 0 Mkr

Byggnadsnämnden, mnkr	Budget 2025
Budget föregående år	32,9
Ramjustering mellan nämnder	0,1
Tidigare beslutade satsningar - tidsbestämda	0,0
Tillkommande driftskostnader - investeringar	0,4
Pris och lönekompensation	0,3
Generell besparing för nämnden	0,0
Årets budget	33,7
Ökning budgettram	0,7
% Ökning	2,2%

Skillnad L och Majoriteten + -0 Mkr

Kommunstyrelsen

Västerås utvecklas och vi blir fler invånare vilket är positivt. Efter drygt tio års debatt har beslut om nytt Resecentrum beslutats och de närmaste åren kommer hela infrastrukturen i området präglade Kommunstyrelsens arbete att tillsammans med berörda nämnder bidra till en utveckling där vi kan utveckla området med bostäder och verksamhet. Tillgänglighetsfrågorna till och från den nya stationen kommer vara centrala inte bara för biltrafiken utan för kollektivtrafiken som för gående och cyklister.

Liberalerna menar också att Kommunstyrelsen måste ta ett större ansvar att säkerställa bättre kommunikationer till och från Västerås om vi på allvar vill vara en attraktiv stad som lockar besökare, kompetens till företagen lokalt men också underlätta resandet från Västerås. Inte minst har vi haft problem med i Mälardalen och i synnerhet sträckan Västerås-Stockholm som är vår huvudsakliga arbetsmarknadsregion. Styret i Västerås måste intensifiera sitt arbete och inte bara skylla på Regionen eller andra aktörer. De bristfälliga kommunikationerna är en av de viktigaste frågorna som vi uppmärksammat vintern 2023-2024 och än så länge anser vi inte att SJ levererar en god service.

Näringslivsfrågorna behöver också få ökad uppmärksamhet, vi välkomnar att informationen ökat med besök till Kommunstyrelsen men det saknas en strategi. Inte minst en struktur för hur alla de företagsträffar och geografiska träffar som anordnas vad det konkret leder till och hur dessa följs upp. Det menar Liberalerna brister och lyser också tydligt igenom i den företagsranking som Svenskt Näringsliv presenterade i slutet av september 2024 där Västerås tappar hela 28 placeringar, detta om något är en väckarklocka.

När det gäller det interna arbetet och att koordinera och inte minst leda stadens arbete för att utveckla stadskärnan och Västerås City finns mycket kvar att önska. Det nuvarande styret har misslyckats. Vi har nyligen fått igenom ett initiativ i Kommunstyrelsen med uppdrag att granska arbetet som Citysamverkan gör och inte minst hur detta kan matcha och koordineras bättre med stadens förvaltningar för att få till ett attraktivt och tryggt City. Denna fråga har vi också ägnat mycket tid och för Liberalerna är det en av våra viktigaste näringslivspolitiska frågor.

Trygghetsarbetet är en central del av Kommunstyrelsens uppdrag och uppgift och här har vi försökt få ökad insyn i det styret kallar för trygghetsråd, fem partier återfinns inte i detta råd och uppdraget är högst oklart. Kommunstyrelsen får information från Polisen men det krävs en helt annan strategi för att agera med kraft mot kriminaliteten i Västerås som bara ökat sedan vintern 2022.

VI FÖRESLÄR FÖLJANDE UPPDRAG:

- En Exitplan måste fram för att få bort Bäckby från Polisens lista över utsatta områden. Planen ska även innehålla en strategi för att förebygga fler riksområden som vi ser idag i flera stadsdelar i Västerås
- Vi vill ha en särskild uppföljning varje kvartal för med uppdrag att NIFF åtgärder sina omfattande underskott

- Vi vill ha en redovisning av utfallet kring upphandling, avtalstrohet och inköp. Här måste också den kritik som företagen lyfter i sina enkäter beaktas
- Liberalernas trygghetssatsning: insatser för att trygga Bäckby, inrätta avhopparverksamhet för barn och unga, trygghetsmöten med föräldrar i stadsdelar som är i riskzonen
- Minska andelen policys, styrdokument och handlingsplaner.
- Minska andelen externt hyrda lokaler.
- Förbättrat företagsklimat med fokus på Västerås City. Utifrån den senaste företagsrankingen upprätta en aktionsplan för att lyfta resultatet
- Åtgärdsplan kring stadens jämställdhetsarbete med fokus på psykisk ohälsa och löner.

Kommunstyrelsen, mnkr	Budget 2025
Budget föregående år	268,4
Ramjustering mellan nämnder	-8,6
Resultatkrav exploateringsverksamheten	0,0
Tidigare beslutade satsningar - tidsbestämda	-1,0
Stärka Västerås som kultur- och evenemangsstad	
Fler anställningar med lönebidrag	2,0
Ökat evenemangsstöd	2,0
Majoritetens trygghetssatsning	-1,5
Pris och lönekompensation	2,2
Generell besparing för nämnden	0,0
Landsbyggdsråd	-1,0
Trygghetssatsning (L)	20,0
Årets budget	282,5
Ökning budgettram	22,7
% Ökning	8,7%

Skillnad L och Majoriteten + 16,5 Mkr

Övriga nämnder och kommunalförbund

Miljö- och konsumentnämnden

MAL/UPPDRAG MILJÖ- OCH KONSUMENTNÄMNDEN

- Miljö- och konsumentnämnden har ett viktigt uppdrag med tillståndsverksamheten.

Miljö- och konsumentnämnden, mnkr	Budget 2025
Budget föregående år	26,2
Ramjustering mellan nämnder	0,2
Tidigare beslutade satsningar - tidsbestämda	0,0
Ökad ram pga förändrade lagkrav	
Tillkommande driftskostnader - investeringar	0,2
Pris och lönekomensation	0,3
Generell besparing för nämnden	0,0
Årets budget	26,9
Ökning budgetram	0,5
% Ökning	1,7%

Skillnad L och Majoriteten +/- 0 Mkr

Kommunrevision

Kommunrevision, mnkr	Budget 2025
Budget föregående år	5,0
Ramjustering mellan nämnder	0,0
Tidigare beslutade satsningar - tidsbestämda	0,0
Pris och lönekomensation	0,0
Generell besparing för nämnden	0,0
Årets budget	5,0
Ökning budgetram	0,0
% Ökning	1,0%

Skillnad L och Majoriteten +/- 0 Mkr

Valnämnden

MAL/UPPDRAG FÖR VALNÄMNDEN

- Valnämnden ska säkerställa att de allmänna valen 2026 genomförs på ett rättssäkert sätt. Det gäller goda möjligheter till förtidsröstning som bättre information om vallokaler och skyltning till vallokalerna. Tillgängligheten måste säkerställas för inte minst äldre och personer med funktionsnedsättning så att alla kan delta aktivt i den demokratiska processen på lika villkor som andra i samhället. Det måste också bli mer överblickbart för den som röstar att ta valsedlar inne i röstlokalerna. De senaste valen har valsedlarna lagts upp i behållare så att de i princip ligger framför andra partiers valsedlar med risk att de inte syns för den som vill rösta.

Valnämnden, mnkr	Budget 2025
Budget föregående år	7,1
Ramjustering mellan nämnder	0,0
Tidigare beslutade satsningar - tidsbestämda	0,0
Demografi och volym - valår	-3,8
Pris och lönekompensation	0,1
Generell besparing för nämnden	0,0
Årets budget	3,4
Ökning budgetram	-3,7
% Ökning	-52,5%

Skillnad L och Majoriteten +/- 0 Mkr

Överförmyndarnämnden

MAL/UPPDRAG FÖR ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN

- I överförmyndarnämndens uppdrag ingår att kontrollera förmyndarskap, godmanskap och förvaltarskap i enlighet med gällande lagstiftning. Huvudsyftet med verksamheten är att säkerställa att de personer som berörs av dessa åtgärder får sina rättigheter tillgodosedda. Det är en stor utmaning att rekrytera lämpliga gode män och förvaltare till dessa viktiga uppdrag. Liberalerna har under flera år påtalat att en grundorsak till detta är att Västerås har avsevärt lägre arvoden än närliggande kommuner och heller inte följer SKR:s rekommendationer. Liberalerna vill göra en kvalitetssatsning och höja ersättningen till gode män och förvaltare så att vi hamnar mer i likhet med snittet för riket.

Överförmyndaren, mnkr	Budget 2025
Budget föregående år	16,4
Ramjustering mellan nämnder	-0,1
Tidigare beslutade satsningar - tidsbestämda	0,0
Korrigerig ram	0,3
Pris och lönekomensation	0,2
Generell besparing för nämnden	0,0
Kvalitetssatsning	0,5
Årets budget	17,3
Ökning budgetram	1,0
% Ökning	5,9%

Skillnad L och Majoriteten +- 0,3 Mkr

Stadsgemensamma kostnader

Stadsgemensamma kostnader, mnkr	Budget 2025
Räddningstjänsten Mälardalen	120,2
Medlemsbidrag till Västmanlandsmusiken	34,3
Medlemsbidrag till Västmanlandsteatern	14,2
Effektivisering kommunalförbunden	0,0
Ägarbidrag till Nya Västerås Flygplats AB	15,0
Pensionsutbetalningar och avsättning pensioner exkl räntekostnader	240,8
Interna ränteintäkter	-141,0
Avkastningskrav (Kommunstyrelse och Fastighet)	-57,2
Finansiering/Avkastningskrav Hamnen	1,3
Ökade driftskostnader pga investeringar - ospecificerat	
Detaljplanekostnader	15,0
Extra lönesatsning 2024 (47,2 mnkr i ramflyttar till nämnderna)	0,0
Avsatt av löneutrymnet 2025 för satsningar (0,3% enligt beslut AG)	22,0
Kommungemensam reserv	15,0
Tidigare beslutade satsningar	
Effektivisering konsultkostnader (15 mnkr i ramflytt till nämnder 2025)	
Ökade räntekostnader från 1,5-2,5%, befintliga anläggningar (bidrag till FN)	7,5
Ökad internhyra	5,4
Reglering semesterlöneskuld	3,0
Markhyra, Mälarenergi	-1,2
Budget miljöskulder, rivning, sanering mm	28,2
Utdelning Kulturfonden och Asköviksfonden	3,1
Justeringspost externa finansiella kostnader - andra nämnder	-56,9
IT System	9,4
Oslo-Sthlm 2.55	5,6
Klimatsatsningar, Liberalerna	7,5
Bankkostnader, provisionskostnader och kreditlöften	12,8
Årets budget	303,9
Förändring budgettram	69,7
% Ökning	29,7%

Skillnad L och Majoriteten +16 Mkr

Resultaträkning

Resultaträkning, mnkr		Plan
		2025
Verksamhetens intäkter		2 444,5
Verksamhetens kostnader		-13 056,1
Avskrivningar		-661,3
Verksamhetens nettokostnad		-11 272,9
Skatteintäkter	not 1	9 146,5
Generella statsbidrag och utjämning	not 1	2 054,7
Verksamhetens resultat		-71,8
Finansiella intäkter	not 2	480,6
Finansiella kostnader	not 3	-408,8
Summa finansnetto		71,9
Resultat efter finansiella poster		0,1
Resultat i förhållande till skatteintäkter (%)		0,0%

Noter till resultaträkning

Not 1 Kommunalbeskatt,	Plan
generella statsbidrag och utjämning	2025
Skatteintäkter	9 146,5
Inkomstutjämning	1 535,4
Kostnadsutjämning	-50,0
Regleringspost	377,6
Införandebidrag	0,0
LSS-utjämning	-122,2
Generella bidrag	0,0
Fastighetsavgift	313,9
Summa	11 201,2
Ökning jfr bud	434,1
Ökning (%)	4,0%

Not 2 Finansiella intäkter	Plan
	2025
Utdelning kommunala bolag	125,4
Utdelning kulturfonden	3,0
Utdelning asköviksfonden	0,1
Ränteintäkter, internbanken	352,1
Summa externa finansiella intäkter	480,6

Not 3 - Finansiella kostnader	Plan
	2025
Räntekostnader, internbanken	-318,3
Räntekostnader, pensionsavsättning	-33,6
Finansiell leasing, fastigheter	-56,9
Övriga räntekostnader, andra nämnder	0,0
Summa externa finansiella kostnader	-408,8

Investeringar 2024-2028 enligt L budget 2024

Liberalerna föreslår några prioriterade projekt inom skolområdet. Vi vill bygga ett högstadium i Barkarö och fördela om investeringarna kommande år för att kunna genomföra en sådan byggnation.

MÅL/UPPDRAG INVESTERINGAR

- Bygg skola och idrottshall på Sätra.
- Planera för ett högstadium i Barkarö.
- Investering i brandsäkerhet på servicehusen 5 Mkr
- Vedbobackens höjning ska inte tidigareläggas, kvar enligt ursprunglig plan
- Investeringar i väg-, och brounderhåll samt nya cykelvägar ska inte sänkas utan vara kvar enligt ursprunglig plan

Nämndernas investeringsramar, mkr	Budget 2024-2028
Fastighetsnämnden	4 275,2
Kommunstyrelsen	52,5
Förskolenämnden	56,3
Grundskolenämnden	128,2
Utbildningsnämnden	46,0
Skultuna kommunaldelsnämnd	15,8
Äldrenämnden	34,0
Nämnden för personer med funktionsnedsättning	5,8
Individ- och familjenämnden	4,3
Arbetsmarknadsnämnden	3,8
Kulturnämnden	39,0
Nämnden för idrott, fritid och förebyggande	91,5
Tekniska nämnden, ordinarie	213,0

Tekniska nämnden, gatu- och brounderhåll	330,0
Tekniska nämnden, strategiska	724,9
Tekniska nämnden, övriga	0,00
Tekniska nämnden, exploateringsbidrag	-34,6
Tekniska nämnden, investeringsbidrag	-165,4
Byggnadsnämnden	1,6
Miljö och konsumentnämnden	2,0
Summa exkl. exploatering, mark och Mälarporten	5 823,9
Kommunstyrelsen, exploatering	1 042,0
Kommunstyrelsen, strategiska markförvärv	38,1
Kommunstyrelsen, projekt Mälarporten - Inkomster	-193,5
Kommunstyrelsen projekt Mälarporten - Utgifter	1 020,3
Summa exploatering, mark och Mälarporten	1 906,9

